

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายปัญญา อุดชาชน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๖๓

เรื่องพิจารณาที่ ๑/๒๕๖๓

วันที่ ๒๓ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้ร้อง
นางสาวปาริณา ไกรคุปต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๑
นางสาวศรีนวล บุญลือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๒ ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

- สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๑ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๕ (๑) หรือไม่ นับแต่เมื่อใด
- สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๒ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๕ (๒) หรือไม่ นับแต่เมื่อใด

ความเห็น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บัญญัติเกี่ยวกับการขัดกันแห่งผลประโยชน์หรือผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) ในหมวด ๙ มาตรา ๑๘๔ ถึงมาตรา ๑๘๗ โดยองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางด้านการเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศพัฒนาอุตสาหกรรม (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) ให้ความหมายคำว่า “การขัดกันแห่งผลประโยชน์” หมายถึง ความขัดแย้งระหว่างหน้าที่ต่อสาธารณะและผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่รัฐโดยเกิดขึ้นเมื่อเจ้าหน้าที่รัฐผู้มีอำนาจใช้อำนาจปฏิบัติงานตามหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างไม่เหมาะสม การขัดกันแห่งผลประโยชน์เป็นมาตรการเชิงป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน มาตรการเชิงป้องกันดังกล่าวที่กำหนดขึ้นอาจมีลักษณะเป็นกฎหมายหรือมีลักษณะเป็นประมวลจริยธรรม หรือมีลักษณะเป็นทั้งกฎหมายและประมวลจริยธรรมก็ได้

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ บัญญัติว่า “สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงเมื่อ ... (๗) กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๘๔ หรือมาตรา ๑๘๕” และมาตรา ๑๘๕ บัญญัติว่า “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาต้องไม่ใช่สถานะหรือตำแหน่งการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภากระทำการใด ๆ อันมีลักษณะที่เป็นการก้าวก่ายหรือแทรกแซงเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมือง ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมในเรื่องดังต่อไปนี้ (๑) การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินงานในหน้าที่ประจำของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจกรรมที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่น (๒) กระทำการในลักษณะที่ทำให้ตนมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายเงินงบประมาณหรือให้ความเห็นชอบในการจัดทำโครงการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่เป็นการดำเนินการในกิจการของรัฐสภา”

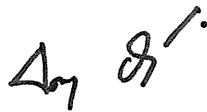
ประเทศไทยมีการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขด้วยระบบรัฐสภา (The Parliamentary System) ซึ่งมีลักษณะสำคัญในการถ่วงดุลอำนาจ (Check and Balance Powers) ระหว่างองค์กรที่ใช้อำนาจอธิปไตยตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ แต่อย่างไรก็ดี การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกรัฐสภาต้องอยู่ในขอบเขตของอำนาจหน้าที่ที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้

พิจารณาข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี รับว่าเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ ตนเข้าร่วมประชุมกับข้าราชการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนเกี่ยวกับการจัดตั้งป่าชุมชนในพื้นที่บ้านหนองน้ำไผ่ดำบวรรางบัว อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี โดยตนแจ้งต่อที่ประชุมตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างในคำร้องจริงเมื่อพิจารณาการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ เห็นว่า การกระทำดังกล่าวของผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นเพียงการติดตามเรื่องร้องเรียนของประชาชนในพื้นที่อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ในเขตเลือกตั้งของผู้ถูกร้องที่ ๑ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด กรณียังฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ ใช้สถานะหรือตำแหน่งการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก้าวก่าย หรือแทรกแซงเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมือง ในเรื่องการปฏิบัติราชการหรือการดำเนินงานในหน้าที่ประจำของข้าราชการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๕ (๑)

กรณีผู้ถูกร้องที่ ๒ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตพื้นที่อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ รับว่าเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒ ตนได้เข้าพบนายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรีและ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ๓ ทำเนียบรัฐบาล และนำส่งสำเนาหนังสือแจ้งปัญหาตามที่มีการกล่าวอ้างในคำร้องจริง เมื่อพิจารณาการกระทำดังกล่าวของผู้ถูกร้องที่ ๒ เห็นว่า การกระทำดังกล่าวของผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นเพียงการแจ้งปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นพื้นที่ในเขตเลือกตั้งของผู้ถูกร้องที่ ๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรับทราบในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตเลือกตั้งอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ เท่านั้น กรณียังฟังไม่ได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ ใช้สถานะหรือตำแหน่งการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก้าวกายหรือแทรกแซงเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมืองในลักษณะที่ทำให้ตนมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายเงินงบประมาณหรือให้ความเห็นชอบในการจัดทำโครงการใด ๆ ของกระทรวงสาธารณสุข ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๕ (๒)

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๕ (๑) และสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๕ (๒) ส่วนประเด็นสิ้นสุดนับแต่เมื่อใด จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย

(นายปัญญา อุดชาชน)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ